HOPE for HIE

BAADHITAANNADA CAADIGA AH EE HIE

CUDURKA MASKAXDA

Cerebral Palsy waa naafonimada ugu badan ee carruurta. Inkasta oo HIE ay kaliya ka tahay 10-15% dhammaan kiisaska.

CP wuxuu saameyn karaa muruqa kasta oo jirka ah, oo saameyn kara dhaqdhaqaaqa, hadalka, iyo murqaha. Iyadoo ku xiran daraasadda, CP wuxuu saameeyaa qiyaastii 40% dhammaan carruurta leh HIE, heerar kala duwan.

Jadwalka ogaanshaha: Cerebral palsy caadi ahaan waa la ogaadaa labada sano ee ugu horreysa gudahooda, iyada oo CP khafiif ah laga helay ilaa da'da 10.

SUUXDIN

Qallalku waa kooxaynta xanuunada suuxdinta ee kala duwan. Suuxdintu waxay saamaysaa in ka badan 50-60% dhammaan kiisaska HIE, dhammaan heerarka HIE. HIE waa sababta ugu weyn ee qallalka dhallaanka iyo dhowr suuxdin naadir ah.

Waxaa jira dhowr nooc oo kala duwan oo suuxdin ah, iyo xulashooyin caafimaad iyo qalliin si loo xakameeyo. Suuxdinaha dhallaanka ayaa ku badan HIE, waxaana laga yaabaa ama laga yaabaa inay isu beddelaan suuxdin.

Jadwalka ogaanshaha cudurka: Qallalku waxa uu soo bixi karaa wakhti kasta, laakiin waxa uu u janjeeraa inuu ka sii socdo qallalka dhallaanka, ama soo baxa inta lagu jiro korriinka muhiimka ah ee da'da 4, 6, 8 iyo qaangaarka.

MICROCEPHALY LABAAD

Carruur badan oo qaba HIE ayaa laga helaa microcephaly labaad. Tani la mid ma aha microcephaly-ga lagu dhasho oo si fudud macnaheedu waa "madaxa ka yar", dhaawaca xaddidaya korriinka maskaxda.

Wax raad ah kuma laha garashada sida aasaasiga ah, microcephaly-ga lagu dhasho.

Jadwalka ogaanshaha: Mikrocephaly-ka labaad waxaa caadi ahaan la ogaadaa sanadka ugu horreeya, maadaama korriinka maskaxda si aad ah loola socdo lana cabbiro dhaawaca ka dib.

ARRIMAHA BARASHADA & FEEJIGNAANTA

Naafada barashada iyo kala duwanaanshaha, shaqada fulinta, habaynta iyo arrimaha u fiirsashada sida ADHD, dysleksi, dysgraphia, dyscalculia, iyo kuwa kale ayaa ku badan carruurta qaba HIE., oo leh dhacdo ka weyn tan dadweynaha guud.

Carruur badan oo aan lahayn saameyn jireed ayaa ku dambeeya arrimaha waxbarashada iyo feejignaanta. Waxaa jira xeelado iyo dejinno badan oo ka caawinaya ardayda inay bartaan sida maskaxdoodu u shaqeyso sida ugu wanaagsan.

Jadwalka ogaanshaha: Arimaha barashada iyo feejignaanta waxay soo bixi karaan goor hore inta u dhaxaysa da'da 3-5, laakiin badidood waxaa la ogaadaa inta u dhaxaysa da'da 5-8.

OOTIISAMKA

Ootiisamku wuxuu aad ugu badan yahay carruurta qabta HIE. Cilmi-baaristu waxay muujineysaa in dhammaan heerarka HIE ay halis ugu jiraan Autism Spectrum Disorder, iyadoo HIE fudud ay suurtogal tahay inay ku jirto khatarta ugu weyn.

Jadwalka ogaanshaha: Iyada oo ku xidhan darnaanta, ootiisamka HIE waxaa lagu baari karaa inta u dhaxaysa 18 bilood iyo 5 sano jir, iyada oo qaar ka mid ah baadhitaanada ay imanayaan dabadii sanadaha hore ee kuraynimada.

CAQABADAHA DHAQANKA

Dhaawacyada maskaxda waxaa loo yaqaanaa inay ka sii daraan jawaabaha habdhaqanka ee la xoojiyay. Mararka qaarkood tani waxay la xiriirtaa dhaawaca laf dhabarta, mararka qaarkood waxaa sabab u ah dhibaatooyinka habaynta dareenka.

Jadwalka ogaanshaha: Way adag tahay in goor hore la jeexjeexo waxa noqon kara dabeecadda caadiga ah. Arrimo badan oo habdhaqanka iyo dareenka ah oo ay sababto HIE ayaa la ogaadaa inta u dhaxaysa da'da 2-5, iyo mararka qaarkood mar kale inta u dhaxaysa 7-10, sababtoo ah horumarinta laf dhabarta.

ARIMAHA MAQALKA

Dareenka maqal la'aanta, luminta maqalka ee sii socota, kala duwanaanta habaynta maqalka iyo itaaldarrada, iyo arrimaha kale ee la xidhiidha maqalka ayaa ku badan HIE.

Carruurta qaar ayaa laga yaabaa inay ka faa'iidaystaan qalabka gargaarka maqalka, qalabka lagu rakibo kochlear, ama qalabka maqalka ee dugsiga.

Jadwalka ogaanshaha: Carruurta qaarkood kama gudbi doonaan tijaabada maqalka hore ee NICU iyo isbitaalka. Kuwo kale waxaa lagu baari doonaa labada sano ee ugu horeysa, badanaa iyada oo loo marayo baaritaanada maqalka ee la amray.

ARIMAHA ARAGTIDA

HIE waxay keeni kartaa caqabado aragga qaarkood sida korriinka aragga oo daah, cillad aragga kortical, noocyada kala duwan ee strabismus dhammaantood aad bay u badan yihiin.

Aqoonsiga hore ee arrimaha aragga waxa ay gacan ka gaysan kartaa horumarinta aragti shaqaynaysa, sida ugu habboon oo ay la socdaan koox cilmi-baarisyo badan leh oo ah cilmu-nafsiga carruurta, indho-indheynta, iyo khabiirada aragga hoose ee dugsiyada.

Jadwalka ogaanshaha: Qiimaynta aragga hore ee bilaha ugu horreeya gudahooda iyo ka badan labada sano waxay caadi ahaan tilmaamaan inta badan arrimaha aragga.